

DE KRACHTLIJNEN VAN HET NIEUWE WETBOEK VAN VENNOOTSCHAPPEN EN VERENIGINGEN

STAND VAN ZAKEN

Reeds vele jaren gaan er stemmen op om het vennootschapsrecht te moderniseren en weldra is het zover, een volledig nieuw Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen zal het levenslicht zien.

Op 20 juli 2017 werd het voorontwerp van de Wet tot invoering van het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen en houdende diverse bepalingen goedgekeurd door de federale ministerraad ter vervanging van het huidige Wetboek van Vennootschappen en de Vzw-wet. Het voorontwerp van Wet werd vervolgens voor advies overgemaakt aan de Raad van State en thans wordt het advies verwerkt in de teksten. Op heden zijn er nog een aantal fiscale issues hangende, voornamelijk rond de kapitaallose BV en de fiscale neutraliteit van een kapitaalvermindering. Wanneer het nieuwe wetboek concreet zal worden gestemd in de Kamer voor Volksvertegenwoordigers is op heden nog niet gekend, maar vermoedelijk zal dit (niet voor) september 2018 zijn.

INWERKINGTREDING

Op nieuwe vennootschappen en verenigingen zal het wetboek onmiddellijk van toepassing zijn, zodat vennootschappen dewelke opgericht worden na publicatie van het nieuwe wetboek onmiddellijk aan het nieuwe wetboek zullen moeten voldoen.

Op bestaande vennootschappen en verenigingen zal het nieuwe wetboek van toepassing zijn vanaf 1 januari 2020, met een ruime overgangsregeling om de statuten aan te passen (vermoedelijk tien jaar).

Hoewel de nieuwe vennootschapswetgeving aldus nog niet voor morgen is, is het toch van belang hier reeds bij stil te staan. De wijzigingen die men wil invoeren zijn immers zeer verregaand en kunnen uw beslissingen van vandaag inzake vennootschapsrechtelijke structuren danig beïnvloeden. We lichten u hierbij graag in over een aantal belangrijke krachtlijnen van het nieuwe Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen. Belangrijk hierbij is dat het een en ander nog steeds onzeker blijft en er zich nog wijzigingen kunnen voordoen vooraleer het nieuwe wetboek er uiteindelijk komt.

ÉÉN WETBOEK VOOR VENNOOTSCHAPPEN EN VERENIGINGEN

De vzw's en de stichtingen worden in het wetboek geïntegreerd. Zij kunnen voortaan onbepaald commerciële activiteiten uitvoeren, daden van koophandel stellen en winst nastreven. Er blijft evenwel een winstuitkeringsverbod gelden, hetgeen meteen het onderscheid duidt tussen vennootschappen en verenigingen. Een vennootschap heeft tot doel aan de vennoten een rechtstreeks of onrechtstreeks vermogensvoordeel uit te keren, terwijl verenigingen en stichtingen dit juist onder geen beding mogen doen.

Verenigingen worden beschouwd als ondernemingen en kunnen bijgevolg ook failliet verklaard worden.

De regel dat het bestuursorgaan van een vereniging dient te bestaan uit minder leden dan de algemene vergadering wordt afgeschaft, hetgeen een zegen is voor de praktijk. Al te vaak werden algemene vergaderingen van verenigingen pro forma uitgebreid louter en alleen om te voldoen aan de (onzinnige) regel dat het bestuursorgaan dient te bestaan uit minder leden dan de algemene vergadering.

De regels met betrekking tot de werking van de vzw worden verder uitgewerkt en zijn in lijn met de regels van toepassing op vennootschappen: zo wordt voorzien in een schriftelijke besluitvormingsprocedure, een

belangenconflictenregeling en een vaste vertegenwoordiger bij een bestuurder-rechtspersoon. De regels inzake bestuurdersaansprakelijkheid vinden eveneens toepassing op vzw's.

Het onderscheid tussen burgerlijke en commerciële vennootschappen valt weg en alle vennootschappen zijn zonder enig onderscheid ondernemingen.

INPERKING AANTAL VENNOOTSCHAPSVORMEN

De maatschap wordt DE vennootschap zonder rechtspersoonlijkheid, de stille vennootschap en tijdelijke vennootschap worden als aparte vennootschapsvorm afgeschaft en worden modaliteiten van de maatschap (die dus als stille maatschap en als tijdelijke maatschap kan worden opgericht).

Een resem vennootschapsvormen wordt afgeschaft, zoals de coöperatieve vennootschap met onbeperkte aansprakelijkheid, het Economisch Samenwerkingsverband en de commanditaire vennootschap op aandelen.

De vennootschap met sociaal oogmerk wordt eveneens afgeschaft als aparte vennootschapsvorm, waarbij "sociale onderneming" als modaliteit blijft bestaan voor coöperatieve vennootschappen. Ook de landbouwvennootschap wordt afgeschaft maar behouden als modaliteit die een andere vennootschap kan aannemen.

FLEXIBILISERING VAN DE BV

De BVBA wordt BV en de zeer strakke regelgeving wordt drastisch versoepeld, hetgeen er vermoedelijk toe zal leiden dat de BV de meest interessante vennootschapsvorm wordt.

Veel meer nog dan nu zal er in de statuten maatwerk kunnen gebeuren, afgestemd op de precieze noden van het betrokken bedrijf. Daar waar de BVBA vroeger onderworpen was aan een resem bindende (vaak rigide) regels, wordt het grootste deel van de regels thans aanvullend recht, waarop afwijkingen mogelijk zijn in de statuten.

Het kapitaalconcept wordt afgeschaft en er zal geen minimumkapitaalverplichting meer zijn. De bedoeling is dat de afschaffing van het kapitaal fiscaal volledig neutraal verloopt, zodat er tevens wijzigingen dienen te worden doorgevoerd aan de fiscale wetgeving. Over hoe dit moet gebeuren bestaat thans nog onenigheid.

Toch wordt ook rekening gehouden met de belangen van de schuldeisers: er dient bij oprichting een toereikend aanvangsvermogen te zijn en het financieel plan dient aan bepaalde minimumvereisten te voldoen. Belangrijk is ook dat een inbreng van nijverheid of arbeid wordt toegelaten.

Een uitkering van dividenden is slechts mogelijk bij en ten belope van een positief netto-actief en zonder te raken aan de wettelijke of statutair onbeschikbare reserves.

EENHOOFDIGE VENNOOTSCHAP KAN

Waar vroeger enkel de BVBA kon worden opgericht door slechts één persoon, wordt dit nu het nieuwe uitgangspunt voor de vennootschappen. De maatschap, vennootschap onder firma en de commanditaire vennootschap kunnen evenwel nog steeds enkel worden opgericht door minimaal twee personen en de coöperatieve vennootschap vereist nog steeds minstens drie oprichters.

De mogelijkheid van de eenhoofdige vennootschap heeft als logisch gevolg dat de onbeperkte aansprakelijkheid van de enige aandeelhouder bij de vereniging van alle aandelen in één hand wordt afgeschaft.

BESTUUR

De openbare orde-regel dat een bestuurder in een NV ten allen tijde afzetbaar moet zijn, wordt afgeschaft. In de NV zal men een duaal bestuursmodel kunnen invoeren, met een directieraad en raad van toezicht, waarbij men geen lid kan zijn van beide organen. De belangenconflictenregeling voor bestuurders in de NV wordt verstrengd, waarbij de bestuurder met een belangenconflict wordt uitgesloten van de beraadslaging.

Een natuurlijke persoon kan ook maar éénmaal zetelen in een bestuursorgaan en kan een mandaat in persoonlijke naam niet meer combineren met het mandaat van vaste vertegenwoordiger van een bestuurder-rechtspersoon.

Een van de meest verregaande en ook controversiële wijzigingen betreft ongetwijfeld de wettelijke aansprakelijkheidsbeperking van bestuurders. Afhankelijk van de omzet die de vennootschap heeft gegenereerd zal een bestuurder slechts tot een maximumbedrag kunnen worden aangesproken, waarbij de wetgever overigens ook het *'first come first served'* principe hanteert. Met andere woorden, indien een schuldeiser reeds het maximum heeft verkregen van de aansprakelijk gestelde bestuurder zal een tweede schuldeiser niet nogmaals kunnen vorderen. Het is niet duidelijk of het wetgevend proces hier nog wijzigingen zal aanbrengen. Dit betreft alleszins een unicum in de West-Europese vennootschapswereld, misschien zelfs in de wereld. Bestuurders in België zullen zich in de toekomst dan ook beter kunnen verzekeren tegen een eventuele bestuurdersaansprakelijkheid aangezien verzekeraars een beter zicht krijgen op de mogelijke aanspraken.

STATUTAIRE ZETELLEER

In lijn met de Europese rechtspraak die het niet toestaat dat het Belgische vennootschapsrecht wordt toegepast op vennootschappen met hun statutaire zetel buiten België, bepaalt het nieuwe wetboek thans dat de statutaire zetel het enige criterium is die bepaalt welk recht van toepassing is.

PARTOENS VAN HAUTE advocaten

*

Wij volgen de verdere totstandkoming op de voet. Aarzelt u niet om ons te contacteren mocht u hierbij verdere vragen hebben.

Sarah VAN HAUTE
Advocaat-vennoot Partoens Van Haute advocaten

Hadewijch JANSEN
Advocaat Partoens Van Haute advocaten